

і безумовній діловій репутації не тільки банків (комерційних та центрального), а й банківського ринку і національної банківської системи загалом.

Література:

1. Гайдак П. Організація сучасного банку / П.Гайдак // *Вісник НБУ*. – 2002. – с. 20 – 22.
2. Рябініна Л. Ліквідність банківської системи та роль НБУ в її підтримці / Л.Рябініна // *Банківська справа*. – 2010. - № 2/3. – с. 51 – 59.

Жанна ДОВГАНЬ

*д. е. н., професор, кафедра банківського менеджменту
та обліку, THEU*

ВІДНОВЛЕННЯ ДОВІРИ ДО БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ЯК ОСНОВНИЙ НАПРЯМ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

Україні потрібна потужна банківська система, здатна стати головним кредитором розвитку економіки. І фінансовою основою для економічного зростання повинні стати кошти населення і вітчизняного бізнесу, а не кредити МВФ або інших міжнародних організацій.

Однак, ефективне функціонування банків можливе тільки за наявності довіри до них з боку суспільства. У сучасних умовах до проблем вітчизняного банківського сектору можна віднести перш за все зростання частки проблемної заборгованості, скорочення обсягів кредитування та падіння довіри з боку вкладників.

Дана проблема стає особливо актуальною в кризових умовах, коли в останні 3 роки банківський сектор України знаходиться в глибокій кризі. Негативний вплив на роботу банківських установ, а також на їх клієнтів, і відповідно на зниження довіри до банківської системи здійснюють репресивна політика НБУ, масове виведення банків з ринку, економічна криза і девальвація національної валюти. Зокрема, з 2014 року 88 банків були виведені з ринку; втрати бізнесу і громадян склали близько 550 млрд. грн.; кількість вкладників, які змушені забирати депозити через Фонд гарантування, склало більше 1,6 млн. чоловік; навантаження на Фонд гарантування вкладів збільшилася до 80,3 млрд. грн. виплачених коштів тільки за 2016 рік [1]; закриття банків призвело до масових протестів вкладників і падіння довіри до банківської системи.

Довіра до банківської системи України за даними Інституту Геллапа становить всього 28% і є однією з найнижчих у світі. За результатами останніх опитувань, що проводилося Центром соціального моніторингу та Інститутом соціологічних досліджень ім. Яременко, на сьогодні банкам не довіряють 70% громадян. Із кінця 2013 року із банківської системи було вилучено понад 15 мільярдів доларів і понад 50 мільярдів гривень [2].

Таким чином, реформування банківського ринку обернулося колосальною недовірою до українських банків з боку населення та потенційних інвесторів, і вирішувати цю проблему доведеться не один рік. При чому аспект довіри має бути таким - повернення її в політику, економіку, фінансову сферу. Без неї банки не залучать наявний у країні ресурс.

У ситуації, яка склалася у банківському секторі, певною мірою винні і Національний банк України, і власники банків, і самі вкладники. Тому відновлення довіри до банків має стати цілеспрямованою роботою парламенту, уряду та НБУ. Тобто, необхідний комплексний підхід до розгляду проблеми довіри як складного соціально-економічного інституту, оскільки на порядку денному стоїть формування механізму управління довірою до банківської системи на всіх її рівнях.

Для повернення довіри до банківської системи необхідно перш за все здійснювати реформи на рівні законодавства. Потрібні нові закони про Національний банк України, про банківську систему, про валютне регулювання, а також необхідно забезпечити їхнє дотримання. І це має бути частина системного реформування. Потрібно докорінно змінити підходи до нагляду і санації банків. Система має бути більш прозорою і давати ширші можливості для недержавних організацій впливати на Національний банк і банківську систему.

Необхідно на рівні уряду підвищити довіру до гривні шляхом нівелювання девальваційних очікувань суб'єктів ринку, збільшити прогнозованість валютної політики.

Також необхідно на рівні держави здійснювати заходи щодо, забезпечення стабільності фінансового ринку та доходів населення. В свою чергу банківські установи повинні відповідати всім вимогам регулятора та виконувати взяті на себе зобов'язання перед клієнтами.

Відновлення довіри є також завданням центрального банку у рамках діяльності з удосконалення інституційної системи регулювання, функціонування і розвитку банківського сектора.

Також з метою стабілізації ринку важливо досягнути більш конструктивного дискурсу в інформаційному просторі щодо діяльності Національного банку України і уникнути нових банкрутств великих банків.

Важливим фактором відновлення довіри до вітчизняного банківського сектору є підвищення фінансової грамотності населення. Однак, вища фінансова грамотність допоможе користувачам банківських послуг відстояти свої інтереси лише за умови, що за необхідним алгоритмом діятиме і вкладник, і НБУ, і в останнього буде достатньо інструментів примусу.

Інститут довіри повинен розвиватися за рахунок розширення використання банківських послуг завдяки їх зрозумілості й доступності, активної роботи банків з роз'яснення клієнтам своїх можливостей. Пропозиція банками своїх послуг на основі інтегрованих маркетингових комунікацій і нових технологій має сприяти підвищенню взаємної лояльності, формувати стандарти та правила чесної фінансової поведінки всіх учасників банківської діяльності.

Для відродження банківського сектора потрібен тривалий час, оскільки банківська система має заново пройти етап апробації. Відновлення ж довіри підприємств до банківської системи можливе лише у разі зміни підходів НБУ до розуміння функції захисту інтересів вкладників і кредиторів, що передбачає перебудову ідеології, засудження технології “очищення” як помилкової і розвитку інструментарію реструктуризації, фахового управління проблемними кредитами банків (NPL).

Література:

1. Основні показники діяльності банків України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

2. Доцатов Ю. Голова Ради НБУ Богдан Данилишин: Рівень довіри до банків в 12% я вважаю занадто оптимістичним / Ю. Доцатов, І. Пальчевський [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukranews.com/ua/interview/1>

Валентина ЗАЛІЗНЯК

студентка факультету банківського бізнесу, THEU

ІНСТРУМЕНТИ БАНКІВСЬКОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Реалізація банками інвестиційної діяльності має бути пов'язана з ухваленням конкретних рішень у сфері нарощування обсягів банківських інвестиційних ресурсів. Відтак, недостатній рівень акумулювання фінансових ресурсів, залежність від зовнішніх джерел фінансування та невизначені умови зовнішнього та внутрішнього середовища, у яких працюють банки, вимагають від них комплексних підходів до організації інвестиційно-орієнтованої діяльності на ринку цінних паперів.

Класифікацію банківських інвестицій за інструментами інвестування можна навести у такому вигляді (табл. 1).

Таблиця 1

Інструменти банківського інвестування

Інструменти інвестування	
Кредитні інструменти	Фондові інструменти
1. Лізингове кредитування 2. Мікрокредитування 3. Іпотечне кредитування 4. Довгострокове інвестиційне кредитування та ін	1. Акції 2. Облігації місцевих та внутрішніх державних позик. 3. Ощадні сертифікати тощо.

Оскільки банківські установи виступають на ринку як кредитори, так і інвестори на об'єкти вкладання інвестицій, а єдиного механізму здійснення інвестиційної та кредитної політики немає, поняття інвестування та кредитування доволі часто можуть ототожнюватися.